

Cours de tibétain - commentaire strophe 4

Le commentaire de Tcheukyi Trakpa

Pour les curieux, voici la partie du commentaire de Tcheukyi Trakpa concernant la quatrième strophe qui traite de l'impermanence. Voici un lien vers une [traduction anglaise de ce commentaire](#) et [ici](#) une très intéressante biographie de l'auteur de ce commentaire.

།) བཞི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་པས་ཆེ་འདི་སྒོས་གཏོང་བ་ནི།

བཞི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་པས་ཆེ་འདི་སྒོས་གཏོང་བ་ནི། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་
མཛའ་བཤེས་སོ་སོར་བྲལ། །འབད་པས་བསྐྱབ་པའི་ཉོར་རྗེས་ཤུལ་དུ་ལུས། །
ལུས་ཀྱི་འགྲོན་ཁང་རྣམ་ཤེས་འགྲོན་པོས་བོར། །ཆེ་འདི་སྒོས་བཏང་རྒྱལ་སྐས་
ལག་ལེན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རྗེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་ལྟ་བུ་ཡུན་
རིང་བོར་འགྲོགས་པའི་པ་མ་སོགས་གཉེན་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་གྲོགས་
སོགས་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་རང་འདོར་བའམ། རང་
གིས་དེ་དག་དོར་ནས་སོ་སོར་འབྲལ་བར་ངེས་ཤིང་། རྗེས་སྐྱབ་སོགས་ལ་མ་
འཛམས་པར་ཆེགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཉོར་རྗེས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འཆི་ཆེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྲེར་དུ་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ལ། སྒོས་མི་
ཐོང་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤུལ་དུ་ལུས་ནས་མར་དཀྱིལ་ནས་སྐྱ་བོའོན་པ་ལྟར་འགྲོ་
བ་དང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་སྐྱོན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཤི་རུས་ཆོགས་ཤིང་འབྲེལ་བའི་
ལུས་ཀྱི་མགྲོན་ཁང་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འགྲོན་པོས་བོར་ནས་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

གཅིག་ལྟ་བུ་གྲོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་བསམས་ [p17] ཉེ། ད་ལྟ་
ནས་མཚོན་ཆུང་ལ་ཉེས་དམིགས་མང་བའི་ཆེ་འདྲིའི་བྱ་བ་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་
ཞིང་ལས་སོ་ནམ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྒོས་བཏང་ནས་སྲི་མ་པན་ཆད་དོན་གཉེར་གྱི་
སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་འདྲི་སྒོས་གཏོང་ཚུལ་
གྱི་ལག་ལེན་ཡིན་ཅོད་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་
སྟོན་ཀའི་སྒྲིན་དང་འབྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་བལྟ་དང་མཚུངས། ཞེས་
སོགས་ལྟར་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་སྲི་ནང་སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བསྟན་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་རབས་ལས། དང་པོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་མོ་ནས།
།དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ནི། །ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ལམ་གཞན་མ་
གོལ་བར། །འཆི་བདག་རླུང་དུ་དེ་ནི་ཉེ་བར་འགྲོ། ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་
ལས། ཉོན་མོངས་རྒྱ་པས་བཞོར་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་ལྟར། ཐོག་མར་
སྐྱེས་ཆད་ཐམས་ཅད་མཐར་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་འཆི་བ་དེན་པ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །དེ་སྐོམ་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། འདྲིར་རྩ་བ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་
དགུ། ཐག་གཅད་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལ། རྩ་བ་གསུམ་ནི།
དེས་པར་འཆི་བ། ལམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་ཆེ་ཆོས་མིན་ཅིས་ཀྱང་མི་པན་པ་
བསམ་པའོ། །དེའི་དང་པོ་ལའང་། སྲར་མ་ཞི་བ་ལྷས་པ་མེད་ལ། ལྷས་
འདུས་ [p18] ལྷས་ཡིན་ལ། ཆེ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇོན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་

དང་། གཉིས་པ་ལའང་། ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། ལུས་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ།
 འཆི་བའི་རྒྱུ་མང་བ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ལའང་། གཉེན་
 བཤེས་ཀྱིས་མི་པན། ཟས་དང་ནོར་གྱིས་མི་པན། རང་གི་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་
 པན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ངེས་པར་འཆི་བ་སོགས་གྲུབ་པོ། །
 འདི་དག་སོ་སོར་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་ལ། སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་རྩ་ཚིག་གིས་དངོས་
 སུ་ཟིན་པའོ། །དེས་ན་ངེས་པར་འཆི་བས་འཆི་ཁར་པན་ངེས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱབ་
 དགོས་པར་ཐག་གཅད། རྣམ་འཆི་ཆ་མེད་པས་ཚོས་ད་ལྟ་ནས་སྐྱབ་དགོས་པར་
 ཐག་གཅད། ཚོས་མིན་ཅིས་ཀྱང་མི་པན་པས་ཚོས་ཁོ་ན་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐག་
 གཅད་དོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐམས་ཅད་བོར་ཉེ་ཆ་དགོས་པར། ཞེས་
 སོགས་འཆི་བ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་པ་དང་། མདོ་ལས། ཞིང་ཚོ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོན་གྱི་ལོག་མཚོག་གོ། ཞེས་སོགས་ལྟར་དེ་བསྐྱོམས་པའི་པན་
 ཡོན་ཡང་མང་དོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདིའི་སྐྱང་ཤས་དང་འདྲེས་ན་དགེ་བ་གང་བྱས་
 གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ལས་ལྟ་ཚོས་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྲོ་བས་དེར་མ་འདྲེས་པ་
 དགོས་ལ། ཆེ་འདིའི་སྐྱང་ཤས་གཅོད་པའི་དངོས་རྒྱ་ཐུན་མིན་ནི་འཆི་བ་སྐྱོམ་པ་
 འདི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རྫོ་བོས། ཐམས་ཅད་བོར་ [p19]
 རྣམ་འགྲོ་བས་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་གང་ལའང་ཞེན་མེད་ཀྱིས། ཞེས་དང་།
 འགྲོམ་གྱིས་ཀྱང་། ཆེ་མི་རྟག་བར་སྐྱང་མཚམས་ཀྱི་སྒོག་དང་འདྲ། ཁོ་སྐྱེས་

ཅམ་ཉིད་ནས་འདིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། ཚེ་སློས་མ་ཐོང་
ན་ཅི་བྱས་ཚོས་སྲུ་མ་སོང་སྟེ་འདིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་ལས་མ་འདས་ལ། ཚེ་འདི་
སློས་ཐོངས་ན་ཚོས་བརྒྱད་དང་མ་འདྲེས་པར་ཐར་བའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ཡིན།
ཞེས་དང་། ཡེར་བའི་ཞང་བཙུན་གྱིས། ཚེ་འདིའི་འདོད་པ་སྟོང་བ་ལ་གཉེན་པོ་
དུས་རྒྱུན་དུ་མི་རྟག་པ་སྐྱོམ་པ་གལ་ཆེ། སྤྱོད་མི་རྟག་པ་མ་སྐྱེས་ན་ཉི་མ་བྱེད་ན་
ཚེ་འདི་པར་ཆ། ཉི་མ་བྱེད་ལ་མ་སྐྱེས་ན་དགོང་མོ་འདི་པར་ཆ། ཚེ་འདི་པར་
སོང་ན་ཅི་བྱས་ཚོས་སྲུ་མི་འགོ། ཞེས་དང་། སྤྱུན་སྲུ་བས། ད་ནངས་མི་རྟག་
པ་ཐུན་རེ་མ་བསྐྱོམས་ན་དེའི་ཉིན་མོ་ཚེ་འདི་པར་འགོ་གསུངས། ཁ་རག་པས།
མི་འཆི་སྟོད་པའི་ས་སྤྱོགས་མེད། །འཆི་ངེས་དེ་ཡང་སྐྱུར་དུ་འཆི། །འཆི་ལ་
ཅིས་ཀྱང་མི་ཐན་གྱིས། །ལོང་མེད་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ཅིག་ཨང་། ཞེས་དང་།
བྲག་རྒྱབ་པས། ཚེ་འདིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པས་འབད་ཚོལ་ངེ་སྟེད་བྱས་ཀྱང་
འཆི་བའི་ནངས་པར་སྐྱེན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་འགོ་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་འཆི་
བ་སྤྱས་སྲུ་བཙུག་ལ་ཚེ་འདིའི་རྣམ་རྟོག་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་ཤིག་བྱེད་དགོས་
གསུངས། ཀ་མ་ [p20] པས། ད་ལྟ་འཆི་བས་འདིགས་པ་ཞིག་དགོས།
འཆི་ཀར་མ་འཆོར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། འོ་སྐྱོལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ད་ལྟ་མི་
འདིགས། འཆི་ཀར་བྱང་ལ་སེན་མོ་འདེབས་གསུངས། ལྷེ་ལུ་བས། འཆི་
བ་རྗེས་བྱན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་གཅིག་ ཚེ་སློས་ཐོངས་པ་དང་གཉིས། ཚོས་

བྱེད་པ་དང་གསུམ་མགོ་མཉམ། མི་འཆི་སྐྱམ་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཤི་སྐར་
འཐམ་པ། སྡིག་པ་བྱེད་པ་གསུམ་མགོ་མཉམ་དུ་འོང་གསུངས་ཏེ་འཆི་བ་
བསྐྱོམས་མ་བསྐྱོམས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་ཉེས་པའོ། །ཡང་མི་ཉལ་བ་བྱ་བ་ས་དང་
པོ་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བྱེད། བར་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད། ཐ་མ་
འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་པའི་གྲོགས་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞེས་དམ་པ་དུ་
མས་གསུངས་པ་སོགས་མང་ངོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། མི་
ཉལ་བ་བཙོན་མིན་ཞིག་སྐྱེས་ན་ཆོས་མིན་ཅིས་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་འོང་
བར་འདུག་སྟེ། འདིའི་སྤོང་བ་རྣམ་དག་སྐྱེས་པའི་ཆོས་པའང་རེ་རེ་ཅམ་དུ་འདུག་
ཅེས་དང་། འཆི་བར་ངེས་སོ་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད། །འཆི་ཆེ་ངེས་པར་པན་པ་
དམ་ཆོས་ཡིན། ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱུགས་དམ་གྱི་
གཙོ་བོར་མཛད་དོ།